

„Zapomenutý“ voják, filozof a sociolog – PhDr. Josef Doppler

PERSONÁLIE

* 3. července 1910

† 15. října 1944

Vojenské rozhledy, 2013, roč. 22 (54), č. 1, s. 187–193, ISSN 1210-3292

Výstřel německého snajpera ukončil nad ránem 15. října 1944 život nadějného německého filozofa a sociologa PhDr. Josefa Dopplera, [1] jednoho z téměř čtyř a půl tisíce příslušníků československé samostatné obrněné brigády (Czechoslovak Independent Armoured Brigade Group), pro něž právě začínal osmý z celkem 215 dní na „zapomenuté“ frontě před obklíčenou německou posádkou severofrancouzského přístavu Dunkerque. Její velitel, fanatický nacist, viceadmirál Friedrich Frisius, podepsal bezpodmínečnou kapitulaci teprve 9. května 1945, pod pohrůžkou, že s ním bude nakládáno jako s válečným zločincem. Svoboda tohoto města stála život téměř dvou stovek československých vojáků.

Narodil se 3. července 1910 v tehdejší Prešpurku, v zámožné německo-židovské rodině. Jeho otec Egon Doppler [2] byl ředitelem továrny, komerčním radou, a v době mezi válkami viceprezidentem Svazu průmyslníků na Slovensku. Měl dvě sestry: Helenu a Evu. [3] S rodiči bydlel na Jakoubkově náměstí v domě č.p. 14. [4] Kromě němčiny ovládal ještě maďarštinu, zatímco slovensky hovořil až do svého odchodu do Prahy velmi špatně. Ve svém rodném městě vychodil obecnou školu (1916–1920) a vystudoval německé státní reálné gymnasium, na němž 11. června 1928 maturoval. Rozhodl se dále pokračovat ve studiu na Filozofické fakultě německé univerzity v Praze (Deutsche Karlsuniversität Prag), kam se imatrikuloval počátkem října téhož roku ke studiu historie a filozofie. Již jako středoškolský student doslova zahořel pro ideály beztřídní rovnostářské společnosti, v níž nebude sociálního útlaču, a především nacionalistických záští, nesnášenlivosti a antisemitismu. Příklon nadaného studenta z dobré rodiny ke komunismu, tehdy nijak neobvyklý, je pak v neposlední řadě třeba chápat také jako projev generační vzpoury proti starému světu generace jeho rodičů.

Již krátce po svém příchodu na do Prahy se dostal do konfliktu se zákonem. Důvodem bylo samozřejmě jeho politické přesvědčení. Dne 14. října 1928 v půl druhé v noci rozdával na vinohradské Fochově třídě [5] poblíž sadů Svatopluka Čecha letáky vyzývající čtenáře, aby se zúčastnili bojovné demonstrace, která se měla konat téhož dne u příležitosti výročí 14. října 1918. Bydlel tehdy v podnájmu v Kolínské ulici č. 11. Po krátkém výslechu na policejním komisařství byl propuštěn. Policie se v dalším vyšetřování zaměřila spíše na pátrání po tiskárně, která leták vyrobila, avšak nebyla

úspěšná. Zajímavé je, že se Doppler v té době ještě hlásil k židovskému náboženství. O rok později byl již bez vyznání.

Znovu byl pražskou policií zatčen v listopadu 1929. Zato však hned dvakrát. Poprvé devatenáctého a podruhé o tři dny později. Nejprve byl zadržen během studentské demonstrace na Albertově, kde tehdy sídlila řada objektů německé univerzity. Policejním agentem Emilem Polákem byl usvědčen, že na nepovolené manifestaci komunistických studentů pronesl řeč. On sám to popíral. Shromáždění údajně nebylo namířené proti „republikánsko-demokratickému charakteru Československé republiky“, ale proti slíci vlivu sudetoněmecké nacistické strany (Deutsche national-sozialistische Arbeiterpartei), která měla právě mezi pražskými německými vysokoškoly významné pozice. Totéž však již nemohl tvrdit o několik dní později, kdy jej policie zadržela v Jungmannově ulici při skandování hesla „*At' žije sovětské Rusko!*“, které měl provokovat česky i německy.

Prvorepubliková policie byla k levicovým radikálům, kteří se jezdili učit do Moskvy, jak buržoazii správně kroutit krky, poměrně shovívavá. Dopplerovo vystoupení z 19. listopadu bylo výměrem Okresního policejního komisařství č. III pro Horní Nové Město a Vyšehrad odměněno osmidenním vězením, které delikvent přijal, aniž by se proti němu odvolal. Jen požádal, aby mu byl povolen odklad nástupu, vzhledem k jeho školním povinnostem. To mu bylo umožněno a trest si odpykal ve druhé polovině prosince 1929. Druhý poklesek ohodnotil stejný orgán na dva týdny vězení. Tady Doppler podal odvolání, to však bylo 5. března 1930 zamítnuto a následujícího dne byl student zatčen a dodán k výkonu trestu. Jako správný revolucionář měnil po celou dobu svého pražského pobytu velmi často adresy na nichž se zdržoval.

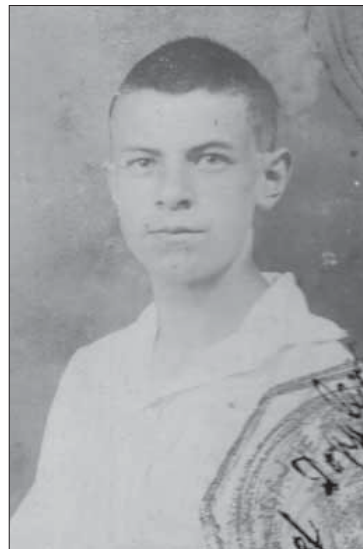
Do třetice jej nadstrážmistr František Fraňka zatkl, spolu s další mladou komunistickou aktivistkou Hanou Lendnerovou dne 3. května 1930 v nouzové vagonové kolonii na Smíchově (u Hřbitovní silnice). Agitátorů, kteří vyvolali shluk obyvatel nouzových chudinských baráků, obývaných většinou nezaměstnanými, bylo původně devět, ostatní však stačili uprchnout. U Dopplera byla tentokrát nalezena řada „předmětů

doličných“. Například letáky, vyzývající ke vstupu do Protifašistických mladých gard, německy psaný strojepis politických tezí Kostufry („*Politische Thesen angenommen vom II. Reichskongress der kommunistischen Studentenfraktion der Č. S. R. am 1. u. 2. Februar 1930 in Prag*“), korespondence a sběrné archy „Rudé pomoci“, tiskopis „*Pomsta za Radotín*“ [6] a další. Mimo jiné u měl na hotovosti více než 560 Kč (týdenní podpora svobodného nezaměstnaného dělníka tehdy představovala 10 Kč), z nichž mu však bylo 30 Kč zabaveno jako výtěžek z nepovolené sbírky Rudé pomoci.

Trest, který přišel, byl spíše symbolický. Nálezem policejního ředitelství v Praze byl 10. září 1930 odsouzen k pokutě 50 Kč nebo, v případě nedobytnosti, 24 hodin vězení.

Pokutu po několika upomínkách zaplatil. Vyšetřování tohoto přestupku však spadalo do doby hlavních prázdnin a Dopplerovi přišlo předvolání k výsledku u policejního trestního soudu v Bratislavě na adresu jeho rodičů. Ačkoliv o tom neexistují žádné důkazy, zdá se pravděpodobné, že právě tato epizoda způsobila, že se již po prázdninách do Prahy nevrátil, ale odjel do Frankfurtu nad Mohanem. Dne 29. října 1930 byl imatrikulován na tamní univerzitě. Kromě historie a filozofie si zde zapsal i přednášky z národního hospodářství a sociologie. Především posledně jmenovanému oboru věnoval v době svého německého pobytu mimořádnou pozornost a stal se žákem profesora Maxe Horkheimera, [7] který zde v té době vedl Institut pro sociální bádání (Instituts für Sozialforschung). Právě zde, zřejmě pod vlivem svého učitele, Doppler získal první kritický pohled na dogmatický komunismus, jehož bezvýhradným zastáncem dosud byl. „Kritická teorie“, jejímž byl Horkheim autorem, vycházela sice ideově z marxismu a systémové kritiky kapitalistické společnosti, avšak akceptovala řadu jiných názorových proudů, včetně freudiánské psychoanalýzy.

Počátkem června 1932 se Doppler vrátil do Československa. V srpnu podnikl prázdninovou cestu do Nizozemí. S největší pravděpodobností předpokládal, že v Německu již dostuduje. Na podzim mu však končila platnost cestovního pasu, a tak požádal o jeho prodloužení. Při rutinním správním úkonu jej dostihla jeho vlastní minulost. Zpravodajské oddělení pražského policejního prezidia se velmi rozhodně postavilo proti vydání nového cestovního dokladu notoricky známému komunistickému rozvraceči: „*Na celé řadě různých schůzí žadatel jasně prokázal, že horlivě sleduje politické směry namířené proti zákonem uznané státní formě a že jest odhodlán tyto směry aktivně podporovati. (...) Konečně doporučuji tamnímu úřadu, aby vyzval Josefa Dopplera k předložení dokladů o tom, že jest skutečně studujícím filosofie. Jmenovaný totiž se dostavil dne 23. 2. 1932 s deputací studentstva na děkanát medicínské fakulty německé university v Praze, aby intervenoval proti zvýšení poplatků na universitách pro cizince. Při té příležitosti se představil jako posluchač VII. semestru medicíny, ačkoliv, jak se nahlédnutím do universitních zápisů zjistilo, vůbec na medicínské fakultě zapsán nebyl. Z toho lze usuzovati, že nelze bez řádného dokladu dáti víry jeho tvrzením, že studuje filosofii. ZO 27.10.1932.*“ [8] Jeho odvolání bylo v listopadu 1932 zamítnuto.

Do Německa již neodcestoval. Profesor Horkheimer mu sice napsal, že s ním počítá i v letním semestru (kdy měl Doppler dokonce obdržet stipendium ve výši 100 říšských marek), avšak v lednu 1933 se k moci dostali nacisté a sám Horkheimer se stěží zachránil útekem do Švýcarska.

Nástup nacionálních socialistů k moci znamenal začátek obratu politiky Komunistické internacionály vůči „buržoasně demokratickým“ režimům. Reakcí na tento obrat byl na straně druhé postupně slábnoucí zájem policie o levicové radikály. Paradoxně nám tím slábne i zdroj informací o životních osudech Josefa Dopplera. V roce 1933

figuruje pouze jako svolavatel úřady na konec zakázané schůze o poučení z „německé kontrarevoluce“ („Über die Internationalen Lehren der deutschen Konterrevolution“), která se měla konat v Nové Uranii v Klimentské ulici.

I kdyby se ovšem mezinárodně-politická situace vyvíjela jinak, je pravděpodobné, že by policejní složky Dopplera ze zřetele nakonec přece jen pustily. Jak bylo výše zmíněno, tak jako většina komunistických intelektuálů, procházel i on po nástupu Stalina k moci, resp. po zahájení politických procesů proti Stalinovým odpůrcům uvnitř bolševické strany, hlubokou krizí svého přesvědčení, která nakonec vyústila v jeho vyloučení z KSČ. Podle svědectví jeho přítele Fritze Beera k této události došlo někdy okolo roku 1934.

Roku 1933 získal po započítání frankfurtských semestrů na pražské německé filozofické fakultě absolutorium, což byla ovšem pouze formalita, která nebyla chápána jako plnohodnotný ekvivalent vysokoškolského vzdělání. Tím bylo buď složení druhé státnice (u budoucích středoškolských profesorů), nebo rigoróza. Absolutorium bylo pouze potvrzením toho, že si student zapsal a „odchodil“ potřebný počet semestrů. V následujících třech letech se Doppler připravoval ke složení doktorátu (a je také stále veden jako student).

Do této doby spadá také ještě jedna, na první pohled důležitá, okolnost, a sice jeho svatba. Dne 20. dubna 1935 se oženil s o deset let starší Ettel Hübnerovou. [9] Zdá se však pravděpodobné, že šlo o fingovaný sňatek, který měl nevěstě s největší pravděpodobností pomoci k získání československého státního občanství. Manželé společně bydleli jen několik dní a již v roce následujícím zřejmě došlo k rozvodu a později nejspíš i k rozluce. [10] Ettel Dopplerová každopádně zůstala v Praze i po okupaci. Dne 24. dubna 1942 odjela transportem „Am“ z pražského Výstaviště do Terezína, odkud 6. září 1943 pokračovala do Osvětimi. Tam její stopy končí. [11]

Josef Doppler složil roku 1936 úspěšně státní rigorózní zkoušky a obhájil dizertační práci na téma „*Die Geschichtsphilosophie Oswald Spenglers*“. Dne 26. června téhož roku byl slavnostně promován doktorem filozofie (PhDr.) filozofické fakulty německé university v Praze. [12]

Ani skončení školy a získání akademického titulu však pro mladého vědce neznamenalo nalezení pevného místa v životě a s ním spojené existenční jistoty. Roku 1937 byl podle policejního hlášení bez práce, dával kondice středoškolákům a „nad vodou“ jej držela jenom otcova štědrá výpomoc. Teprve poslední měsíce před okupací se na něj usmálo štěstí. Byl přijat jako profesor, resp. čekatel profesury, na německé státní obchodní akademii v Českých Budějovicích. [13] Zdá se pravděpodobné, že jej na tomto místě zastihla i okupace. Vzhledem k tomu, že po vzniku „nezávislého“ Slovenska měl díky své bratislavské domovské příslušnosti nárok na slovenský cestovní pas, odjel již 4. května 1939 domů k rodičům. Ani tam zřejmě dlouho neváhal a rozhodl se pro emigraci.

Již na podzim roku 1939 získal postgraduální stipendijní místo na univerzitě v Oxfordu. Dne 18. ledna 1940 byl na čs. vyslanectví v Londýně odveden do čs. zahraniční armády. Do Francie měl odjet 18. dubna (dostavil se, avšak byl zřejmě odkázán na další transport) a pak 11. června. Tento transport však již vzhledem k vývoji situace na frontách neodjel, a tak mohl v Oxfordu dokončit ročník. Znovu se v té době také oženil. S manželkou Evou si řekli své ano 27. června 1940. Společně pak bydleli na adrese 41 Portland Road v Oxfordu.

Zdecimované československé pozemní jednotky z Francie dorazily na britské souostroví počátkem července 1940 a byly soustředěny ve stanovém táboře v zámeckém

SPOLEK PRO VOJENSKÁ PIETNÍ MÍSTA, O. S.

C. S. L. OBČI
LEGIONÁŘSKÁ

Úvod » VPM France » Dunkerque

Dunkerque

Pamětní deska Obětem 2. světové války

Umístění: Dunkerque, Courtines du Bastion 32 - Rue des Chantiers de France, v muzeu Mémorial du Souvenir

Nápis:
1944-1945
LA VILLE DE DUNKERQUE ET LE MEMORIAL DU SOUVENIR
SE SOUVIENNENT ET HONORENT LA MEMOIRE
LES COMBATTANTS TCHÈQUES TOMBÉS GLORIEUSEMENT
LORS DE COMBATS

DE LA LIBERATION DE DUNKERQUE

ABRAHAM Vladav - 14 04 1945
APPELBAUM Max - 14 12 1945
BEDNAR Frantisek - 15 4 1945
BENES Mikulas - 04 05 1945
BLAHO Miroslav - 10 10 1944
BODANSKY Pavel - 15 04 1945
BONN Jan - 05 11 1944
BRONCLIK Adolf - 10 04 1945
CECH Adolf - 15 04 1945
CHVATAL Jaroslav - 22 12 1944
COLKO Pavel - 05 11 1944
DANIEK Ludvik - 12 10 1944
DOPPLER JUDR Josef - 15 10 1944
DUBNICKY Josef - 16 04 1945
DUDA Augustyn - 05 11 01944

Vyhledat

HLEDAT

Menu

- ÚVOD
- AKTUÁLNĚ
- JEDNOTA ČSOL ČESKÝ BROD
- SEARCH - LANGUAGE
- PLÁNOVANÉ AKCE
- SPOLEK A KONTAKTY
- VÁLČNÍ VETERÁNI
- VOJENSKÁ PIETNÍ MÍSTA
- GEOCACHING - MAPY
- VOJENSKÉ OBJEKTY A PROSTORY
- INSIGNIE A SUVENYRY

parku v Cholmondeley u Chestru. V létě prošly krizí, když z nich odešlo do internace 539 levicově orientovaných vojáků odmítajících další boj v „imperialistické“ válce a „fašistické“ československé armádě. V polovině srpna byla čs. divize reorganizována na smíšenou brigádu, v níž, po provedení superarbitrace starších a zdravotně nezpůsobilých vojáků, sloužily jen necelé tři tisíce vojáků.

V září 1940 byli povoláni první branci z řad emigrantů z Velké Británie. Josef Doppler nastoupil službu u náhradního tělesa, kde měl projít základním výcvikem dne 24. září 1940. Také to dokládá jeho definitivní odklon od politiky Kominterny, která svým přívržencům podobný krok zakazovala. Doppler navíc nebyl u odvodů před válkou uznám schopným ze zdravotních důvodů vykonávat vojenskou službu, takže se službě v zahraniční armádě mohl vyhnout, aniž by cokoliv riskoval. [14] Po skončení základního výcviku byl přemístěn k 2. pěšímu praporu. O průběhu jeho služby na britských ostrovech se bohužel dochovalo jen minimum informací. [15]

Zdá se, že v emigraci navázal přátelství s tehdejšími státními tajemníkem v ministerstvu zahraničních věcí a pozdějším ministrem PhDr. Hubertem Ripkou, který se opakovaně zaručil za jeho státní spolehlivost. Již na jaře 1941 se jej pokusil vyreklamovat pro Československý studijní ústav v Londýně. Zdá se to logické – člověk Dopplerova vzdělání, životních zkušeností a znalostí mohl být československému zahraničnímu odboji prospěšnější na poli propagandy nebo plánů poválečné obnovy než jako obyčejný pěšák, jehož bojové zasazení bylo navíc v té době zcela v nedohlednu. Ministerstvo národní obrany v Londýně však žádost s odkazem na nízké početní stavy čs. brigády zamítlo. Během roku 1941, v souvislosti s obnovením činnosti Ústředního svazu československého studentstva v Británii, se začalo uvažovat o možnosti dostudování čs. vysokoškoláků vyšších ročníků.

Návrh našel přímluvce právě v osobě exilového ministra zahraničních věcí Jana Masaryka. Opět na základě urgency MZV byl do tohoto programu zařazen i vojín Josef Doppler, zřejmě jako jediný postgraduální student britské univerzity z řad čs. armády, a navíc jako jediný filozof, kterému byla studijní dovolená udělena. [16] V den státního svátku, 28. října 1941, se vrátil do Oxfordu, aby zde na Corpus Christi College pokračoval v přípravě své dizertační práce na téma „Masaryk a demokracie“. Vedení univerzity mu vyšlo všemožně vstříc a započítalo mu dokonce dva semestry, které strávil v armádě tak, jako by studium nikdy nepřerušil.

V polovině března 1942 však armádní velení bez zjevné příčiny odvolalo ze studia všechny studenty nelékařských oborů. Těch bylo celkem 19: sedm techniků, jedenáct právníků a Josef Doppler. Po řadě intervencí bylo povoleno dokončit semestr dvěma studentům práv v Cambridge, kteří tam byli jako společníci jugoslávského krále Petara II., [17] a na Ripkův osobní zákrok i Dopplerovi.

Ke svému útvaru se tak mohl vrátit až koncem června 1942. Po příjezdu čs. jednotek ze Středního východu do Velké Británie a vytvoření československé samostatné obrněné brigády (reorganizace provedena k 1. září 1943) byl zařazen ke 2. rotě motorizovaného praporu. S ní odjel na přelomu srpna a září 1944 do Francie a v jejích řadách se zúčastnil i prvního týdne obléhání německé posádky v Dunkerque. Jak bylo již výše zmíněno, zde jej také nad ránem 15. října 1944 dostihl jeho osud.

Vojín PhDr. Josef Doppler je pohřben na britském vojenském hřbitově v belgickém Adinkerke, hrob číslo E.21. Jeho zásluhy v boji za osvobození vlasti uznala i československá exilová vláda, když mu na svém zasedání 26. ledna 1945 udělila Československý válečný kříž 1939 in memoriam.

Friedrich Beer, člověk mající podobné osudy jako Josef Doppler, mu ve svých pamětech věnoval osobní vzpomínku: „Mezi padlými byl i můj přítel Joži, který byl před deseti lety vyloučen z mé stranické buňky v Praze. Nedostal jsem povolení jít mu na pohřeb a rozloučil jsem se s ním v úsporně osvětlené hospodě u sklenky kyselého vína. Zažili jsme spolu mnoho a on se úporně snažil nově pochopit svět – na konec v studené samotě, protože se se ženou už nemilovali a ona jej na rozloučenou obdarovala pouze trpkostí a výčitkami. V našem posledním rozhovoru, v lese u Epanay, mluvil ještě váhavě o své nové naději: že člověk snad přece jen může dojít klidu – sám v sobě.“ [18]

Poznámky:

- [1] Národní archiv (NA) Praha, f., Policejní ředitelství Praha II - všeobecná spisovna 1931-1940, k. 5399, sign. D 940/1.
- [2] Narodil se 24. srpna 1878. Podle hlášení bratislavské policie byl v roce 1937 ředitelem Klingerovy továrny.
- [3] Jeho matkou byla Matylda Dopplerová, rozená Schanzerová.
- [4] V srpnu roku 1933 se rodiče přestěhovali do ulice Palisády č. 21.
- [5] Dnes Vinohradská ulice.
- [6] Dne 20. dubna 1930 byl v Kosoři u Prahy svolán Komunistickou stranou Československa tábor lidu, jehož účastníci se po vyslechnutí projevu poslance Václava Kopeckého vydali na pochod do nedalekého Radotína. Vzhledem k tomu, že tato část demonstrace nebyla oficiálně povolena, byli na silnici před obcí zastaveni četnictvem, které je vyzvalo k rozchodu. Demonstranti neuposlechli a na četníky začaly dopadat kameny. Po zranění jednoho z četníků byla zahájena palba, při níž byly zasaženy tři mladé ženy a dvě třináctiletá děvčata. Komunisté zde testovali metodu „živých štítů“ a do předních řad postavili výhradně ženy a děti, zatímco provokatéři házející kameny stáli vzadu.

- [7] Max Horkheimer, nar. 14. února 1895, zemřel 7. července 1973. Německý sociální filozof židovského původu. Jím vedený Institut pro sociální bádání (v jehož čele stál od roku 1930) se stal předním sociologickým vědeckým pracovištěm a on sám byl jedním ze zakladatelů tzv. frankfurtské školy. Po nástupu nacismu emigroval do USA. Roku 1949 se vrátil do Spolkové republiky Německo a obnovil činnost svého institutu.
- [8] NA Praha, f.: Policejní ředitelství Praha II - všeobecná spisovna 1931-1940, k. 5399, sign. D 940/1, Úřední záznam zpravodajského odboru Policejního ředitelství v Praze z 27. října 1932.
- [9] Ettel (Elsa) Hübnerová se narodila 26. září 1900 v Nadwornem v tehdejší Haliči. Do Čech přišla s největší pravděpodobností již v roce 1914 jako uprchlík před frontou. Policejně zde byla hlášena od září 1919. Od roku 1921 pracovala jako úřednice u firmy J. Metzker, továrna na nákrčníky v ulici Na Můstku č. 5 v Praze I. Podle vlastního udání byla členkou sociálně demokratické strany a hlásila se k židovské národnosti. V lednu 1935 jí z toho důvodu, že byla polskou státní příslušnicí nebylo uděleno pracovní povolení. Koncem května 1935 (již s čs. cestovním pasem) podnikla cestu do Egypta, Sýrie a Palestiny. Po sňatku získala domovské právo v Bratislavě, a tím i po 14. březnu 1939 slovenskou státní příslušnost. Nadále však žila v Praze. Naposledy v ulici Elišky Krásnohorské č. 19 v Praze V (od 2. července 1937). NA Praha, f.: Policejní ředitelství Praha II - všeobecná spisovna 1931-1940, k. 5399, sign. D 940/6.
- [10] Jenom rozluka byla „plnohodnotným“ skončením manželského svazku a umožňovala později uzavřít sňatek nový. Policie vyšetřovala, zda došlo k faktickému soužití, na konec se však zřejmě spokojila s tím, že manželé byli hlášeni na společné adrese (Meislova č. 4/25, Praha I).
- [11] *Terezínská pamětní kniha, I. díl.* (kol.) Praha: Terezínská iniciativa, Melantrich, 1995, s. 493. Z tohoto transportu (Am) zahynulo 939 jeho účastníků. Konec války se dožilo jenom 61 osob.
- [12] Za sdělení o průběhu vysokoškolského studia Josefa Dopplera děkuji paní PhDr. Janě Ratajové z Ústavu dějin UK, Archivu Univerzity Karlovy. Dopplerova dizertační práce je v současné době uložena v Národní knihovně ČR pod signaturou D 1143. V dosavadní literatuře byl Doppler nepřesně uváděn jako doktor práv (JUDr.), např. PROCHÁZKA, Ivan: *Dunkerque - Válečný deník československé samostatné obrněné brigády*. Praha: AVIS, 2005, s. 133.)
- [13] Jak se zdá, přijetí do státní služby zdrželo zamítavé stanovisko bratislavského policejního ředitelství, které Dopplera ještě v roce 1937 označilo za státně nespolehlivého: „*Menovaný je známý jako spisovatel kom. (unistickéj) orientácie, styky udržáva s osobami nespolehlivými (...) Tunaj.(ší) úrad nedoporučuje jeho ustanovenie výpom.(ocným) učiteľom.*“ (Kopie materiálů z fondu Policajné riaditeľstvo Bratislava, zaslaných autorovi Slovenským národním archívem pod čj. SNA-2010/00758-DB1.4 dne 7. 4. 2010.) Je zajímavé, že bratislavská policie získala o Dopplerových politických aktivitách první poznatky teprve v roce 1930 na základě informací postoupených jejich pražskými kolegy.
- [14] Povolávací rozkaz do československých jednotek nebyl (na rozdíl od Francie) na britských ostrovech vynutitelný a jeho neuposlechnutí právně stíhatelné. Řada z těch, kteří měli k čs. zahraničnímu odboji odmítavý postoj, proto vstupovala do jiných spojeneckých armád, případně do britského válečného průmyslu.
- [15] Jeho kmenový list byl s největší pravděpodobností na přelomu 80. a 90. let 20. stol. ve Vojenském historickém archivu v Praze zničen. Josef Doppler měl vojenské evidenční číslo S-44.
- [16] ŠULC, Bohuslav: *Ústřední svaz československého studentstva v exilu za války 1940-45*. Praha: Rozmluvy, 1990, s. 52. Přednostně byli uvolňováni medicí, studenti technických směrů, a také právníci.
- [17] ŠULC, Bohuslav, c. d., s. 52-53. Šlo o Leopolda Rozbořila (nar. 29. září 1916) a Imricha Glasela (nar. 25. ledna 1917). Zatímco Rozbořil se jako rotný aspirant dožil v řadách 3. tankového praporu konce války, Glasel padl během útoku československých jednotek na německé pozice u Dunkerque dne 5. listopadu 1944. Dopplerův případ Šulc nevzpomíná.
- [18] BEER, Fritz: *... a tys na Němce střelil, dědo?* Praha: Artforum, 1997, s. 205.

PhDr. Jiří Plachý